

9. Jan. 1951

Bulletin of the Lithuanian
Community in Austria

Informationen fuer die
litauische Gemeinde in
Oesterreich

3618 AUSTRIJOS LIETUVIU TARYBOS

INFORMACIJOS

1951 m. sausio men. 3 d.

IV metai

Nr. 8 (114)

Sventoji naktis

K.B.

Plazda zvaigzdes vira Alpiu. "enesienoje spindi
Virsniu ledynai salti.

O, tyla begaline.... Rodos, ausys vel girdi.
Vilniaus bokatai suskambino arti.

Rodos, mano kalba vel baznycios pragydo

Glasnemis stebuklingai sviesom....

Bet... suklydai, sirdie! Tik varpai Sant Egydo

Kelia žmones Bernolui misionom.

Kalėdos - Naujieji Metai!

Siu dienu siuntimo piktas gera parbloske, melas uzleka tiesa:
Taciau krikcioniskoji zmonija ir visi mes per sias sventes turime kaip
niekad buti kupini tikejimo bei vilcio, pasiliginimo silumos, jaukumo,
koks tegali buti tik tevu pastogej tarp savuju. Per sias sventes visu
pirma mes jaučiame sirdimi ir esame mintimis su savo artimaisiais cia ir
ten Tėvyneje, su kovojuojaisiais broliais bei broliais ir seserimis uzjuryj.

Musu mintys tenai kur siudiniu trobu bureliai glausiasi prie
kiesni, prie akiveriniu ezeru ir amžinai gyvu upeliu. Kur upelis kaip
sirdis dunksena savo srove per zvilgancius akmenis diena ir nakti.

Ir an audros siaucia ar giedra uzlieja erdves ir nykamas, mes vi-
sada ten kat tevat seneliai takus ismyne. Siapus ir anapus vandenyno,
laisveje ar istremime mus jungia ir sildo ir guodzia sirdimi legodatas
troškimas.

Isaklaidyti mes lietuviai po platu pasauli svesime kiekvienas savaip
Sventes Kalėdas ir sutiksime Naujuosius Metus. Vieni rves jas prabangiai
kiti kukliai, kiti nuliudime, asarose. Manau nei vieno nesiras, kuris
neturetu artimuju, tevu, broliu, seseru bei giminiu kurie nebutu varge,
skurde bei dazdicioj nelaimiej. Visa tai prisimindami ir tos sventes
mums darosi liudnemis.

Daug kanciu vargo ir nerimo valandu senieji metai is musu pareikalavo.
Neziurint visu vargu ir nelaimiu mes liepsnojame svajonemis ir noru
gyventi, kad vel grizus i laisva tevyne. Tad tegu tie ateinantieji metai
buna musu svajoniu issipildymu!

A. A. PRELATA S PRANA S PENKAUSKAS

Lietuvos Eklezija ir Tauta staiga ir netiketai gruodzio men. 1 d.
1950 m. neteko vieno is didziuju savo veikuju ir darbuotoju. Sankios ir
gausios parciaios Lietuvoje, karo ir okupacijos akesti vargai, Tėvynei
palikimas ir jos ilgesys pergyventi bombardavimai ir tremties nedatek-
liai bei trukumai, per anksti palauze A. A. Prelato sirdi ir pasauke
uolaji Dievo tarnu i amžinaja Tėvyne.

A. A. Prelatas P. Penkauskas paskutiniu laiku gyveno Tremtyje
Austrijoje, Linzo vykapijoje, Sighartingo baznytkaimyje, veltai prie
pat gelezines undangos laukdamas grizimo i Lietuva, kuria taip mylojo
ir kuriai visac savo jegas paaukavo.

A. A. Prelatas PENKAUSKAS gime 1889 m. vasario men. 28 d. Dainociu
km. S. Iauliu apskrityje pasiturinciu ukininku selimoje ir savo jaunyste
praleido Gruzdziu parapijoje, kur lanke ir pradzio mokykla. Usbaiges
gimnazija Siauliuose stoji Kauno Kunigu Seminarijon Dievo pasauktas i

- 2 -

savo tarnyba ir kaip gabus studentas savo Vyskupo buvo pasiustas aukštesniosioms Teologijos studijoms į Petrapilį Dvasinės Akademijos, kuria baigęs Teologijos Magistro laipsnį 1913 metais per Sekmines buvo išventintas kunigu. Pirmasias sv. Misias atlaikė savo gimtineje parapijoje Grūdžiuose sv. Trejybės Sventėje ir stojo į sielų ganytojavimą darbą. Pasizymedamas giliu iškalbingumu ir minkšto meile vyskupo buvo leistas pasiruošti profesūros darbui ir pora metų studijavo Eklezine istorija Muenchene pas garbiausius Vokietijos profesorius.

Grizes Lietuvon buvo paskirtas Kauno Bazilikos vikaru ir mokyklų kapelionu, bet greit liko pakviestas profesoriui į Kauno Kunigų Seminariją. Čia pasitraukus J.E. Vysk. altarakui iš Seminarijos Vice-Rektoriaus pareigų, A.A. perėmė jas ir sėkmingai tvarkė jaunųjų kunigų auklėjimą iki mirus Prelatui Maironui 1933 m. teko perimti dar sunkesnes Seminarijos Rektoriaus pareigas ir vadovauti Seminarijai iki 1940 m rusų okupacijos.

Salia tiesioginiu savo pareigų A.A. Prelatas PENKAUSKAS teko daug dirbti Kauno Kunijoje ir ivairiuose visuomeninio gyvenimo srityse. Jis buvo kartu Kauno Metropolitinės Kapitulos Kanauninku - Concionator ir Lietuvos Eklezianio Teismo Teiseju ypac sunkiuose moterystės bylose. Kaip gabus Seminarijos administratorius jis priklausė ir Arkivyskupijos Administracijos Tarybai, Concilium Vigilantiae ir dekanalinio konferencijų Komisijoje. Kaip eklezines ir Lietuvos istorijos, Misijologijos, dogmų istorijos ir kitu mokslo sričių profesorius Kauno Vytauto Didžiojo Universitete salia savo kruopščiai ruošiamu paskaitų Teologijos Filosofijos Fakultete Prelatas labai kėlė ir ugde eklezinį meno pastatydamas meno Muzejų Kaune, kruopščiai rikiuodamas Lietuvos eklezinio meno brangenybes ir jas saugodamas nuo sunykimo ir kartu vadovaudamas akademiniu studijų sekretorijai bei rūpindamas Lietuvos eklezinio Universiteto kurimu bei Kataliku mokslo Akademija. Prelatas taip pat labai uoliai dalyvavo visuomeniniame gyvenime daug rasydamas ivairiausiais klausimais ir laikraščius, leisdamas vadovėlius ir kitas knygas, kaip Lietuvos Istorija, Lotynų kalbos Vadovėlis ir kt., dirbdamas karitatyviniame darbe, ruošdamas paskaitas, pamokslus, konferencijas etc. etc.

Kas išskaitys placiosios apimties A.A. Prelato visus darbus ir veikimus? Tikėtis reikia, kad salygomis leidus, pasirodys plati monografija isuamiai atvaizduojant Prelato asmenybę ir darbuotę kaip kunigą mokslininko-istoriko ir Lietuvos veikejo-visuomenininko.

Liūta, tačiau kiekvienas Lietuvos patyres apie staigia Prelato mirtį. Trepties salygu verčiamas Prelatas jau buvo atliekęs visus pasirėngimus emigracijai į USA ir sia vasara stengėsi sustiprinti savo sirdi kupinas ivairiausių planų ir siekimų, nuolat dirbdamas Austrijos-Lietuvių pastoracijoje ir Austrijos Lietuvių Taryboje. Jis daug gelbėjo višiams tremtiniams veltui mokytojaudamas Riede Liet. gimnazijoje, ruošdamas paskaitas, rušėjimus, veddamas misijas rekolekcinias nedamas višiams paguodos ir ramybės. Nuohatine jo maldą buvo jo paties parinkta ir net 30 metų kunigybes Jubiliejaus paveikslėlyje Atspausdinta: O, Valdovai Valdave! Globok išblaskytus lietuvių Tautos vaikus, grazink mumus laisvę ir suteik ramybę visai žmonijai!

Ir taip, eidamas 62 savo gyvenimo ir 37 kunigybes pasiekimo metus XII.1 d. 6 val. ryto pirmąjį Jėzaus Sirdies penktadienį eidamas į Dievo namus prie altoriaus vos 100 metrų nuo savo buto suklupo ištiktas sirdies smugio ir atidave Dievui savo sielą ant kelio ir emzinybės. Visi mylotas gerasis Prelatas buvo palydetas į amžina poilsį skaitlingiausios smonia minios, mokyklos vaikų choro ir orkestro, 15 dvasiskiu ir Lietuvių

- 3 -

Tarybos Atstovu. Atsisveikinimo kalbas kapuose pasake vietos Dekanas, klebanas, Lietuviu vardu Austrijos Lietuviu Tarybos p-kas Liutikas ir J.E. Kauno Arkivyskupo vardu kun. K. Razminas. Svetimoje zemeje, toli nuo Tėvynės ir savo artimųjų, giminių bei draugų, ilsisi garbingasis Prelatas P. PENKAUSKAS ir danguje meldamas už jam pavestas sielas bei Lietuvių Eklezija ir nukankinta Lietuva.

Kup. K. Razminas
Kauno Arkivyskupo Sekretorius

A.A. TEISEJAS NAPOLEONAS ZENKEVICIUS

1950 metais rugsejo 9 diena Austrijoje Grazo mieste mire senelis pensininkas teisejas Napoleonas-Aleksandras ZENKEVICIUS palikdamas savo žmona Margarita Zenkeviciene viena vargti tremties vargus.

Napoleonas ZENKEVICIUS gime 1863 m. kovo 9 d. Lietuvoje, Kraziu mieste vargingai gyvenancio pensininko karininko seimoje. Jaunyste praleido Tytuvėnu mieste ir per vargus prasimuse i moksla baigdamas gimnazija Rygoje. Negaledamas gauti vietos Lietuvoje buvo priverstas dirbti Rusijoje Saratovo mieste kur gavo tarnybair galejo testu savo studijas toliau bei is savo menku pajamu padeti savo broliams ir tevams. 1907 m. vede Margarita Vese-lauskaite ir susilauke dukreles Viktorijos, kuri karo metu maisto stokos ir kitu vargu spaudžiama m. r. 11 m. eidama Uralo palikdama didziausiam skausme abu tevus.

Lietubai atgavus laisve ir nepriklausomybe Zenkeviciai tuoj grizo i tevyne ir cia jis gavo teisejo tarnyba teisme. Ilgai dirbo Zarasuose. Nuo 1934 m. perejo i pensija. Uz nuopelnus Lietuvai buvo apdovanotas Vytauto Didziojo ordinu.

M. Krupavicius, VLIKO ir VT Pirmininko sveikinimas

„Martišjančiu svenciu proga VLIKO vardu sveikinu Austrijos lietuviu Bendruomene ir jos vadovaujamus organus, linkedamas kuo greiciausiai issirikiuoti i plieno kietumo bendruomenes rikes ir stoti lietuvis i lietuvi, be luties, amzius, tikejimo ir partijos skirtumo i atkaklia zutbutine kova uz Lietuvos laisve ir lietuvybe; mest visa tai kas mus skiria ir iskelti i gyvenimo praktika tai, kas mus jungia, istvermingai kontroliuoti save, ar nepradedam nutauteti. Nutautėjimas prasideda nejuntaimai, dažnai juokais, ar nepradedame daryti savos kalbos svetimais žodžiais. Kas lietuviskai kalbedamas margina savo kalba svetimybėmis - tasėmis, jo, strytais. ir t.t. jau eina nutautimo ir savo kalbos nogerbimo ir niekinimo keliu. Lietuvybes klausime jokios nuolaidos! Geriau kiek nusideti musu saligose sovinizmu, negu internacionalizmu ar tautiniu abejingumu - "man vistiek, man vistiek pat". Cia kapais kvepia. Lietuva ir lietuvybe pirmoj eilej, o paskui "as". Kas ta eile keicia - tas alysta is lietuviu eiles. Maironis ta pavadintu "Tas ne lietuvis". Linkiu taip pat greiciausiai susilaukti laisvosios Lietuvos, islaikyti atspariai visas audras ir pagundas, kurias teks isgyventi pakeliui i laisvaja Lietuva ir sugrizus dar pajiegesniems negu buvom apleidę savo tėvų žemele, atlikti savo pareigas voringai ir garbingai. Dieve Padek.

M. Krupavicius, VLIKO ir VT Pirmininkas

Persiorganizavus "Pasaulio Lietuviu" bendruomene, dabar vietoj Austrijos Lietuviu Tarybos vadinamos Austrijos Lietuviu Bendruomenės Laikinas Organizacinis Komitetas sutrumpintai ALB.LOK.

S V E I K I N I M A S

Ir jau Austrijoje sulaukiame sėstuosius metus. Kiekvienais metais tikime laukdami geresnių metų, bet dar mūsų vargo ir asarų pakalnės galo nematyti. Vieni iš mūsų išvyko, susitvarke, socialiai ir saugiai jaučiasi, kiti gyvena diena iš dienos, kiti vargsta - skursta. Mums likusiems lieka vargas vargti ir laukti geresnio rytojaus. Šiuose Informacijoje ir yra tikslas dalintis mintimis, žiniomis su savo brangiais tautiečiais.

Zengdami į Naujus Metus Informaciją kolektyvas linki savo tautiečiams tiek gyvenantiems tiek gyvenusiems Austrijoje ir visiems kitiems geriausios kloties, kad kiekvienas galėtų tvarkytis taip, kad kuo daugiau sumazintų savo vargus bei nelaimę.

Tik per bendradarbiavimą ir tautinį susipratimą palengvinsime gyvenimą !

Daug laimės J. Karveliui

Tos pačios bedos, tie patys vargai kaip ir kiekvieno iš mūsų buvo pergyventi p. J. Karvelio. Lietuva apledo palikęs gražiai suorganizuotą didelę prekybą, kad tik išsigelbėjus nuo bolševikų. Atvykęs Austrijon apsigyveno Lambrechtene, netoli Riedo. Metus pragyvenęs kaime persikėlė į Riedo lagerį. Jau gyvendamas kaime iš pirmo dienos išijungė į vietos lietuvių visuomeninį gyvenimą ir aktyviai jame dalyvavo. Po kiek laiko išrenkamas stovyklos lietuvių grupės atstovu. Tais laikais atstovavimas buvo sunkus, nes kiekviena mažiausia dalykėli (nekalbant apie mokyklą, butus, maistą, virtuvę) reikėjo iškovoti ir įsigirsti savo adresu daug nemalonių žodžių. Svarbiausias ir sunkiausias pagaliau ir nemaloniausias darbas tai kova su nesąžiningąja UNRRA. Užtai matydavom p. Karvelį susierzinusį dėl visokių tarnautojų nesąžiningumų. O kiek vargo ir nervų teko perkentėti dėl skrinimų, gelbstint nelaimen patekusius tautiečius !

De lietuvių atstovo pareigų dar dalyvavo vaiku sanatorijos, kultūros ir sporto tino d-jose bei L.R. Kryžiuje. 1949 metais buvo perkeltas į Ennsą. Tuo laiku buvo paskirtas Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Igaliotiniu Austrijoje ir tas pareigas ejo iki išvykimo dienos į Ameriką. p. Karvelis buvo narys Austrijos Lietuvių Tarybos ir dr. Neniskiu išvykus perėmė pirmininko pareigas.

Nežinrint savo didelių vargų bei kliūčių, visur dalyvavo ne kaip žiurovas, bet kaip aktyvus žmogus, daug triūsė ir energijos nesigailėdamas.

Likusiai tautiečiai linkime p. Karveliui ir šeimai geriausios kloties gyvenime. Pirmąjį eilę susitvarkyti savo asmeninius reikalus, o toliau tokia pat energija išijungti į visuomeninį gyvenimą kaip kad įvykdžius užbrestus idealus išlaisvinti mūsų tėvynę.

Austrijos Lietuvių Prieteliai

Per tremties metus Austrijoje gyvenančiais lietuviais daug rūpinosi ir jų vargus lengvino gyvas ir judrus Dzukijos sunus kun. Dr. P. Bacinskas S.m. lapkričio mėn. 14 d. atsiveikino su Austrijos lietuviais iš išvyko į tolimą Australiją.

Pabėgėlis tremtinys kun. Bacinskas pirma pateko į Vokietiją kame jau rūpinosi nelaimen patekusiais tautiečiais. Iš Vokietijos atvažiavęs Austrijon, susirūpinęs testu toliau pradėtus Lietuvos teologijos mokslus. Apsigyvenęs Tirolyje, Innsbrücke baigia studijas su Teologijos Filosofijos daktaro laipsniu. Baigė studijuodamas ejo lietuvių kolonijos kapeliono pareigas ir atstovaudamas Vyriausio Silelovados Tvarkytoja kun. F. Knapciu Austrijoje bei k i kuri laiką veddamas BALF, o studentu selpina ir Caritas reikalus.

- 5 -

Daug kartu sunkiausiose saligose lanke visas Austrijos Lietuviu kolonijas rupindamasis salpa ir dvasiniais lietuviu reikalais aukodamas savo laika ir jegas.

Uz jo pasisventima, Austrijos lietuviai su didziausiu dekingumu atsimena geraji Dvasios vada ir linki jam geriausios sekmes jo naujoje darbo dirvoje ir geriausiu Auksciausiojo maloniui. Daugelis is Austrijos lietuviu studentu kuriu dvasios vadu ir siela jis buvo yra dekingi uz jo visokeriopa rupestinguma.

Austrijos Lietuviu Bendruomenes LOK

Nustojus dviejų k-to nariu (mirus pral. Penkauskui ir isvykus Karveliui) dabartini Au.L.B.LOKomiteta sudar pirmininkas C. Liutikas ir nariai J. Marciukaitis ir J. Rutkauskas sen. generalinis sekretorius ir toliau lieka J. Rutkauskas jun.

Sie lietuviai apleido Austrija

Kun. Kaz. Rickus	- i Kanada
Dr. J. Zubrickas	- i USA
Z. Dielininkaitis	- i USA
P. Rubikauskas	- i Vokietija

Biruter Puzinaites 3 metu dukte yra paimta savo sesers i Prancuzija.

Lietuviu kolonija Salzburge po truputi mazeja. Paskutiniu metu i uzjuri isvyko Sadukas Juozas, Maslauskas Vladas, Deugirdaite Eile, Stankevicius Juozas. Liko tik tokie, kurie ar tai sveikatos sumetimais, ar negave IP teisiu negali kol kas isveziuoti. Tik kaza dalis numato pasilikti Austrijoje.

Is viso lietuviu kolonijoje paskutiniu metu nesijaucia darnumo. Yra tokiu, kurie nenori pripazinti bet kokių autoritetu: ar tai Lietuviu Tarybos, ar PALE'o. Bet buvo bandymu, neziurint Tarybos nurodymu, sukurti savo atskira valdzia. Tikimasi, kad visi tie nesklandumai issilygins persiorganizavus i Pasaulio Lietuviu Bendruomene. (rasyta gruodzio men.)

Deko jame G. Mickenui uz prisiusta auka 5 zaliuku, padengimuipadarytu dideliu islaidu imurijant paminkline lenta Sv. Onos baznycioj Riedle. Taip pat dekojame uz prisiustas aukas p. J. Senkui, A. maciui ir prof. Vitkui.

Gauti is dr. Jaksto ir is Mickeno laiskai - straipsneliai isiam Inf. numery del vietos stokes negalejo buti patalpinti. Telpinsime sekancisame Inf. Nr. Sirdingai aciu uz bendradarbiavima.

Ta pacia proga kvieciame ir kitus tautiecius surasti laiko ir neužmiršti musu Informaciju su straipsneliais.

Musu didelis biciulis Juozas Sarapnickas miske prie darbu susizeide koja ir paguldytas lagonineje, Kanadoj.

Mielas Juozai linkime greito pasveikimo.

Au. L.B.LOKomitetas maloniaipraso seniunus bei igaliotinius kaip galima greiciausiai surinkti enkietas stojant i PLB, nes is kai kuriu dar negauta. Taip pat primenama del mokesciu. Pinigai reikalingi. Manome, kad yra tokiu, kurie tuos grasius tikrai galetu sumoketi.

0 0 0 0 0 0 0

ELFOLD

Linz/D. Sp. 100
Amelweg

Huebsack

Hochwinden

K. Bärnina

Lamsh of Handeck

Tisch

